

RADA MINISTRÓW

ZASADY DIALOGU SPOŁECZNEGO

**SYNTEZA DOKUMENTU PROGRAMOWEGO RZĄDU
PRZYJĘTEGO PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W DNIU 22
PAŹDZIERNIKA 2002 R.**

Warszawa, 22 października 2002 r.

ZASADY DIALOGU SPOŁECZNEGO - SYNTEZA

I. CEL DOKUMENTU

W exposé Prezesa Rady Ministrów Leszka Millera podkreślono wolę wznowienia przez rząd przerwano dialogu społecznego. Zgodnie z porozumieniem koalicyjnym otwarcie na dialog społeczny, współdziałanie z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i partnerami społecznymi, ma szczególne znaczenie dla umocnienia demokratycznego charakteru państwa, zaufania obywateli do jego instytucji, efektywnej kontroli administracji publicznej.

Dokument **ZASADY DIALOGU SPOŁECZNEGO** został opracowany w celu określenia reguł prowadzenia dialogu społecznego przez rząd SLD-UP-PSL. Rząd uznaje za wskazane, aby podstawowe zasady dokumentu stały się wytyczną działania kolejnych rządów, także w przyszłości, o ile rządy te potwierdzą wolę ich stosowania ¹.

W dokumencie podkreślono, iż rząd opowiada się za szerokim rozumieniem pojęć dialog społeczny i partner społeczny. Tak rozumiany dialog społeczny dotyczy zróżnicowanych przedstawicielstw środowisk społecznych (zawodowych, gospodarczych, obywatelskich i samorządowych) istotnych dla funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego i Państwa. Mimo tego zróżnicowania partnerzy ci stanowią, obok partii politycznych, społeczną podstawę demokracji w Polsce.

II. CELE DIALOGU SPOŁECZNEGO AKCEPTOWANE PRZEZ RZĄD

W dokumencie programowym przedstawione zostały podstawowe cele prowadzenia dialogu społecznego, akceptowane przez rząd. Wyróżniono m.in.:

1. uspołecznienie mechanizmów podejmowania decyzji,
2. równoważenie społecznych interesów, w celu zagwarantowania, że dialog społeczny służy realizacji interesu publicznego,
3. poprawę jakości rządzenia i przygotowanie lepszych rozwiązań społeczno-gospodarczych,
4. uzupełnienie tradycyjnych form kontroli administracji publicznej.

¹ Analizę zagadnień związanych z dialogiem społecznym zawierają załączniki do przedkładanego dokumentu nr 1: Dialog społeczny – istota, pojęcia, metody oraz nr 2: Podstawy prawne dialogu społecznego w Polsce i jego ocena. W załącznikach oprócz przedstawienia społeczno-politycznych uwarunkowań powstania i rozwoju instytucji dialogu społecznego, dokonano charakterystyki podstawowych pojęć, instytucji prawnych, standardów międzynarodowych, oraz form i technik prowadzenia dialogu społecznego

Za efekt dialogu społecznego uznano z jednej strony pokój społeczny, z drugiej zaś trwały i zrównoważony rozwój kraju i społeczeństwa.

III. WARUNKI EFEKTYWNEGO DIALOGU SPOŁECZNEGO

Podstawowymi warunkami efektywnego dialogu społecznego jest uporządkowanie jego podstaw prawnych, równe traktowanie partnerów społecznych, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych uprawnień i funkcji, prowadzenie dialogu przez administrację publiczną w dobrej wierze, uznanie przez partnerów społecznych faktu posiadania przez rząd legitymizacji demokratycznej, wzięcie przez partnerów dialogu odpowiedzialności za wynik dokonanych przez nich uzgodnień. Istotne jest także organizowanie się partnerów społecznych w wiarygodne, spójne i reprezentatywne dla określonych kategorii interesów społecznych podmioty. W interesie rządu jest, aby partnerzy społeczni aktywnie działali na rzecz artykułowania swych interesów wobec władz publicznych w sposób zgodny z porządkiem prawnym

IV. GRANICE DIALOGU SPOŁECZNEGO

Uznając dialog społeczny za istotną wartość życia publicznego uczestnicy tego dialogu muszą mieć świadomość jego granic. Są nimi:

- konstytucyjny ustrój państwa i ustawowo określone kompetencje organów państwa,
- sprawne funkcjonowanie instytucji państwowych,
- istnienie sfer polityki państwa, w których dialog społeczny musi mieć charakter ograniczony ze względu na interes publiczny.

V. OBOWIĄZKI PRZEDSTAWICIELEI RZĄDU

Na przedstawicielach rządu spoczywa obowiązek przestrzegania, w ramach prowadzonego dialogu społecznego, następujących zasad:

1. zapewnienia politycznej i konstytucyjnej odpowiedzialności Rady Ministrów za prowadzenie polityki wewnętrznej Państwa,
2. zapewnienia wykonywania ustaw, w tym w szczególności ustawy budżetowej, a także przestrzegania zasad gospodarowania środkami publicznymi,
3. ochrony interesów Skarbu Państwa,
4. zapewnienia porządku publicznego,
5. realizowania polityki ustalonej przez Radę Ministrów,
6. współdziałania z innymi członkami Rady Ministrów,
7. reprezentowania w swoich wystąpieniach stanowiska zgodnego z ustaleniami przyjętymi przez Radę Ministrów.
8. bezstronności przy wykonywaniu obowiązków publicznych.

W dokumencie zobowiązano poszczególnych ministrów, szefów urzędów centralnych i wojewodów do stworzenia za pomocą środków polityki informacyjnej oraz rozwiązań prawnych i organizacyjnych, warunków do prowadzenia efektywnego dialogu społecznego. Za szczególnie istotne uznano promocję w administracji rządowej kultury dialogu społecznego.

VI. TRÓJSTRONNA KOMISJA DS. SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH

Odnosząc się do działalności Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych wskazano, iż Komisja Trójstronna odgrywa w polityce rządu szczególną rolę ze względu m.in. na:

1. ustawową regulację jej funkcjonowania pozwalającą na wykonywanie przez Komisję uprawnień i kompetencji w ramach porządku prawno - ustrojowego,
2. prawną możliwość wnoszenia pod obrady spraw o dużym znaczeniu społecznym lub gospodarczym, których rozwiązanie jest istotne dla zachowania pokoju społecznego.

Mimo swego szczególnego znaczenia, Komisja nie jest jedynym forum dialogu społecznego w Polsce, a reprezentowani w niej partnerzy nie powinni monopolizować tego dialogu, w szczególności w odniesieniu do spraw istotnych dla środowisk w Komisji nie reprezentowanych. Przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych będą zapraszani do udziału w pracach Komisji z głosem doradczym, jeżeli debata w niej dotyczy bezpośrednio lub w istotnym stopniu ich interesów

VII. ROLA WOJEWÓDZKICH KOMISJI DIALOGU SPOŁECZNEGO

W odniesieniu do wojewódzkich komisji dialogu społecznego rząd uznaje za istotne, aby komisje wypracowywały rozwiązania i porozumienia, odnoszące się do podstawowych problemów o charakterze regionalnym i lokalnym. Prowadzony w nich dialog, powinien umożliwić odciążenie ogólnokrajowych instytucji dialogu społecznego, przede wszystkim Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

VIII. KONSULTOWANIE POLITYKI RZĄDU

W części dotyczącej konsultowania projektów aktów prawnych, prawo do opiniowania programów rządowych oraz projektów aktów prawnych uznano za podstawę funkcjonowania demokratycznej administracji publicznej. Dla efektywnego prowadzenia konsultacji społecznych uznano za konieczne:

- doprecyzowanie w ustawodawstwie przedmiotu konsultacji społecznych,

- rozgraniczenie w ustawodawstwie, kwestii podlegających konsultacji na mocy odpowiednich ustaw od zagadnień konsultowanych w ramach celowo do tego stworzonych ciał dialogu społecznego,
- stopniowe wprowadzanie konsultacji za pomocą narzędzi informatycznych,
- dokonanie zmian prawnych polegających na uproszczeniu procedur konsultacyjnych oraz skróceniu czasu na ich przeprowadzenie ze względu na szczególnie istotne okoliczności społeczno-gospodarcze lub ważny interes publiczny.

IX. DIALOG SPOŁECZNY W SYTUACJACH NAPIĘĆ SPOŁECZNYCH

W kwestii dialogu społecznego w sytuacjach napięć społecznych podkreślono, iż Rada Ministrów, respektuje w pełni obywatelskie i konstytucyjne prawo do strajku oraz organizowania pokojowych zgromadzeń. Podkreślono jednocześnie, że:

1. polskie prawodawstwo zawiera liczne przepisy umożliwiające obywatelom artykułowanie, w zgodny z prawem sposób, swych interesów i postulatów,
2. uprawnienie do strajku, dotyczy sporów w sprawach z zakresu zbiorowego prawa pracy pomiędzy związkami zawodowymi oraz pracodawcami, a nie sporów pomiędzy związkami zawodowymi a administracją rządową.

Istotne, rozbieżności pomiędzy polityką rządu a interesami związków zawodowych, dyskutowane i rozstrzygane powinny być w ramach prac Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisji dialogu społecznego mających na celu zachowanie pokoju społecznego.